

Memorandum

naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 2018

INLEIDING

Het is al lang geen verrassing meer: Vlaanderen vergrijsst en verzilvert. Tussen vandaag en 2024, het einde van de komende lokale bestuursperiode, zal het aantal 60-plussers in Vlaanderen groeien met meer dan 13,4%. Samen zullen de 60-plussers dan zo'n 28,6% van de Vlaamse bevolking uitmaken. Bijna 1 op 15 Vlamingen zal ouder zijn dan 80. Een trend die zich ook in de jaren daarna nog lang verder zal zetten.

Al vraagt dat fenomeen ook om relativering. De vergrijzing is geen natuurramp die ons overkomt. Ouderen zijn actiever, gezonder en hoger opgeleid dan enkele decennia geleden. En ook ouderen die beperkingen of zorgnoden ondervinden, beschikken nog over heel wat competenties waarmee ze kunnen bijdragen tot een actieve, aangename en zorgzame gemeente.

Essentieel is dat elke oudere, wat zijn of haar situatie ook moge zijn, de kans blijft krijgen om actief ouder te worden. Dit houdt meer in dan fysiek actief zijn. Elke oudere moet de mogelijkheid krijgen om binnen zijn specifieke levensomstandigheden en competenties ouder te worden op een manier die zijn sociaal, mentaal en lichamelijk welzijn bevordert, om maatschappelijk te kunnen participeren en om zich te blijven ontplooiën. En daar hebben de gemeenten heel wat hefboomen voor in handen. Hefbomen die bijdragen tot een leeftijdsvriendelijke gemeente.¹

Dit memorandum heeft niet de intentie volledig te zijn, maar biedt een aantal suggesties om, samen met wat reeds gerealiseerd is, kansen te creëren voor de ouderen om hun leven te faciliteren.

De seniorenraad pleit geenszins voor een eenzijdig seniorenbeleid maar veeleer voor een meer-generatie-samenleving, een beleid dat erop gericht is het welzijn van alle inwoners zowel jong als oud, te behouden en te stimuleren en zo te komen tot een evenwichtige leefgemeenschap.

¹ Memorandum lokale verkiezingen 2018 – Vlaamse Ouderenraad vzw

Wat vindt meer dan 25% van de Poperingse bevolking belangrijk?

AANDACHTSPUNTEN BIJ HET UITSTIPPELEN VAN HET TOEKOMSTIGE BELEID

Cultuur, sport en verenigingsleven

- ✓ *Het bestuur dient ouderen maximale kansen te bieden om een actieve levensstijl te ontwikkelen en te onderhouden. **

Dit heeft als doel zowel de fysieke als de mentale gezondheid te bevorderen, en de maatschappelijke participatie bij deze doelgroep te verbeteren. Naast het ondersteunen en uitbouwen van bestaande initiatieven, dient de gemeente het oprichten van nieuwe, duurzame en kwaliteitsvolle initiatieven te stimuleren en uit te bouwen.
- ✓ *Ouderen moeten ten volle gebruik kunnen maken van het cultureel aanbod : toegankelijkheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid,...*

Voorstel: extra aandacht vanuit de cultuurraad voor activiteiten voor senioren: Eén à tweemaal per jaar een grootse BUZZ-activiteit (Cirque de Soleil, Schlagerfestival,...).
- ✓ *Het bestuur moet aandacht hebben voor de faciliteiten bij de O.C.'s zoals petanquepleinen en bergingsruimte voor de verenigingen. Een gelijkaardig aanbod bij alle O.C.'s lijkt aangewezen. (Vb. Proven heeft nog steeds geen petanquepleinen bij het O.C., Reningelst beschikt niet over een bergingsruimte,...)*
- ✓ *We merken een toenemende interesse voor sportieve activiteiten zoals de SeniorGames. **

De wens wordt geuit om specifiek voor senioren aquagymssessies te organiseren of toch ten minste na te gaan of hier interesse voor bestaat. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat de huidige senior een actieve en participatieve senior is. Een attractief aanbod voor de jonge senior mag niet uit het oog worden verloren.
- ✓ *Aandacht voor de inrichting/aankleding Maeke Blydezaal (ADVIES MAEKE BLYDE)*

Levenslang leren

- ✓ *Oudereneducatie**

Blijven inzetten op het ontwikkelen van een passend leer- en vormingsbeleid voor senioren. Levenslang leren zou over de verenigingsgrenzen heen geactiveerd, georganiseerd en gecoördineerd moeten worden.*
- ✓ *Aanbod aan vorming (ook in de deelgemeenten) **

De behoeften aan vorming moet worden gedetecteerd in de verenigingen en via deze aangebracht worden. Zo voorkomt men dat van bovenaf sessies aangeboden worden waarop geen respons komt. *
- ✓ *Aanbieden van betaalbare opleidingen **
 - ➔ Nagaan welke samenwerkingsvormen er bestaan.
 - ➔ Bundeling van krachten doet de deelnameprijs ook dalen.
 - ➔ Nagaan of er nog andere spelers op de markt zijn buiten VormingPlus. (VormingPlus vaak te duur)
- ✓ *Aandacht voor nieuwe communicatiemiddelen **

Ouderen stimuleren om gebruik te maken van deze middelen. (ADVIES ICT)

Wat vindt meer dan 25% van de Poperingse bevolking belangrijk?

Strijd tegen armoede

- ✓ *Erkennen, in kaart brengen en aanpakken van armoedeproblematiek bij ouderen **
Aflleggen van huisbezoeken, een kritisch sociaal onderzoek kunnen voeren, administratieve ondersteuning bij rechtenonderzoek door professionelen en niet louter door vrijwilligers.
- ✓ *Actief informeren van verlaagde tarieven en tegemoetkomingen. Schriftelijk informeren lijkt minder effectief te zijn dan mondelinge overdracht. **
In het bijzonder mensen in armoede dienen door de gemeente actief op de hoogte gebracht en ondersteund te worden om hun rechten op diverse verlaagde tarieven en tegemoetkomingen te laten gelden. Daarnaast is het van belang dat de drempel van het Sociaal Huis zo laag mogelijk wordt gehouden.
- ✓ *Toekenning sociale woning : handhaving met aandacht voor bejaarde kansarmen.*
Het inkomen geldt als prioritair criterium bij het toekennen van een sociale woning. Hierbij mogen de ouderen met een laag inkomen (IGO) niet uit het oog verloren worden.
- ✓ *De financiële drempel voor socio-culturele activiteiten, maaltijden, ... verlagen.*
Via de UITPAS kan dit perfect worden geïntegreerd zonder stigmatiserend te werken. Het is belangrijk dat deze focus blijft.

Zorg

- ✓ *Zorgbehoevende ouderen zo lang mogelijk in vertrouwde omgeving begeleiden/verzorgen : preventie/initiatieven mantelzorg... RVT's worden meer en meer VT's, daarom is het van het allergrootse belang dat er voldoende andere woonvormen worden gecreëerd. (ADVIES WOONVORMEN). **
- ✓ *De thuiszorg dient verhoudingsgewijs sterker toe te nemen dan de intramurale opvang. **
Dit vereist een structurele ondersteuning van de mantelzorgers. Concreet dient het stadsbestuur mee te zorgen voor een toereikend aanbod van dagverzorgingscentra, kortverblijf, dagopvang, nachtopvang, oppasdienst, klusjesdienst, boodschappendienst, poetshulp...
- ✓ *Thuiszorgdiensten (blijven) uitbouwen. **
De coördinerende en ondersteunende rol van het thuiszorgkruispunt is hierbij van cruciaal belang.

Huisvesting

- ✓ *Aandacht voor betaalbare huisvesting. **
- ✓ *Aandacht voor voldoende ééngezins- en éénoudergezinswoningen, rekening houdend met de algemene gezinsverdunning.*
- ✓ *Voorzien van voldoende verschillende woonvormen, die toelaat de thuiszorg maximale kansen te geven. (ADVIES WOONVORMEN)*
- ✓ *Stimuleren van levenslang wonen/aanpasbaar bouwen en verbouwen: reglementeren/structureel inbakken in de bouwvoorschriften!*
- ✓ *Renovatie van woningen verder stimuleren.**
Promoten/uitbreiden van bestaande premies, promoten van het sociaal fonds,...

Wat vindt meer dan 25% van de Poperingse bevolking belangrijk?

Veiligheid/preventie

- ✓ *Verhoging aanwezigheid wijkagenten. Wijkagenten zijn onvoldoende gekend en zijn nochtans een vitale schakel tussen inwoner en overheid.*
Zichtbaar aanwezige veiligheidsvoorzieningen zorgen voor een veilig gevoel bij de burgers. Verhoging van de aanwezigheid van de wijkagenten verhoogt het veiligheidsgevoel. Daarnaast is de wijkagent de geschikte persoon om als aanspreekpunt te fungeren. De wijkagent kan op zijn/haar beurt probleemsituaties vaststellen/melden.
- ✓ *Verhoogd verkeerstoezicht met extra aandacht voor de verkeerspijnpunten en gewijzigde verkeerssituaties.*
- ✓ *Vorming rond verkeersveiligheid/valpreventie/EHBO/AED... **
- ✓ *Voorzien van AED-toestellen op plaatsen waar steeds veel volk komt vb. O.C.'s.*

Inspraak

- ✓ *Blijvende aandacht voor betrokkenheid van ouderen en hun organisaties bij opmaak lokaal meerjarenplan en de evolutie en evaluatie ervan. **
De seniorenraad zal zich ook engageren om meerdere open vergaderingen te organiseren die de betrokkenheid van de georganiseerde en niet-georganiseerde senioren te bevorderen.

Toegankelijkheid/bereikbaarheid

- ✓ *Lokale diensten en voorzieningen : gemakkelijk bereikbaar/laagdrempelig en duidelijke signalisatie.*
- ✓ *Blijvende aandacht voor de toegankelijkheid van het openbaar domein. **
- ✓ *Ondernemen van acties om ouderen uit de deelgemeenten uit hun isolement te halen. **
- ✓ *Bevorderen mobiliteit tussen Poperinge en deelgemeenten : onderzoek naar mogelijkheden. (ADVIES MOBILITEIT, in opmaak) **

Welzijn

- ✓ *Blijven inzetten op opsporen van vereenzaamde ouderen en hulp op maat bieden. **
- ✓ *De oudere vrijwilligers ondersteunen in hun maatschappijbindende vrijwilligersactiviteiten. **
Ouderen zijn bijzonder actief in tal van vrijwilligerstaken en maken zo een verschil in onze maatschappij. Blijvende erkenning en waardering van dit engagement is dus nodig. Ook moet worden nagegaan in welke mate de inzet en prestaties van de vrijwilligers door een verzekering gedekt zijn. Hiertoe dient duidelijk gecommuniceerd te worden.
- ✓ *Aandacht rond geestelijke gezondheid blijft belangrijk en is onontbeerlijk indien we de taboe willen doorbreken. **

Wat vindt meer dan 25% van de Poperingse bevolking belangrijk?

REFLECTIE

De seniorenraad is er zich van bewust dat er nog heel wat zaken moeten gerealiseerd worden, maar we kunnen terugblikken op een mooi resultaat. We willen dan ook afsluiten met een overzicht van inspanningen die door het bestuur zijn genomen, daarvoor niet specifiek en alleen voor senioren, maar die het welzijn,... van senioren ten goede komt: OC's werden/worden op punt gezet, uitleenmateriaal werd gratis ter beschikking gesteld, sportzone werd aangepakt, nieuw zwembad, BUZZ-initiatief, nieuw lokaal dienstencentrum De Bres en verruiming van het aanbod aan vorming, uitbreiding takenpakket/dienstverlening NESTOR, oprichting thuiszorgkruispunt, financiële inspanningen voor mantelzorgers, administratieve begeleiding bij subsidiedossiers, premies duurzaam bouwen en renovatiepremies, kansarmen: huurtoelage/verwarmingstoelage, investeringen AED, vorming EHBO en AED, structureel aandacht voor valpreventie: thuiszorgkruispunt, aandacht voor verkeersveiligheid: Initiatief Seniorenraad (2014-2015-2016), bijzondere aandacht voor inspraak, aangepast parkeerbeleid dat rekening houdt met de wensen van personen met een beperking, aangepaste inrichting van voetpaden/Grote Marktsite/stadspark/... voor een betere toegankelijkheid, zone 30 en verkeersremmende inrichtingen in diverse straten, SeniorGames

CONCLUSIE

Uit de besprekingen tijdens het overleg is er unaniem eensgezindheid over het feit dat er in Poperinge een aanspreekpunt moet komen voor de senior en toekomstige senior. In tal van gemeenten (Evergem, Deurne, Wilrijk, Nevele, Koksijde, Melle, Sint-Niklaas,...) is een seniorenloket (een centraal info- en aanspreekpunt voor senioren) waar alle 60-plussers kunnen aankloppen met hun vragen.

Er is nood aan een centraal aanspreekpunt op vlak van welzijn, zorg, wonen... specifiek voor senioren. Dit aanspreekpunt kan ook een belangrijke schakel zijn in de ondersteuning van mantelzorgers. De seniorenconsulent zou de sleutelfiguur moeten zijn die het aanbod van stad, OCMW en andere diensten coördineert. Niet iedere senior heeft de nodige mobiliteit om het seniorenloket te bezoeken, waardoor de seniorenconsulent tijd vrij zou kunnen maken voor huisbezoeken. Dit zou ook de kans bieden verdoken armoede, eenzaamheid,... op te sporen bij ouderen en bijgevolg een kritisch sociaal onderzoek te voeren waarbij kan worden nagegaan of alle rechten uitgeput zijn.

Ook valt er op te merken dat alle coördinatie rond vorming, organisatie van activiteiten, zicht op de planning,... totaal ontbreekt. Iedere vereniging organiseert, zonder rekening te houden met de activiteiten van andere verenigingen, organisaties, dienstencentra, stad... Het in kaart brengen, coördineren, communiceren kan enkel via een centraal punt. Dit bevordert de senioren deel te nemen aan activiteiten die niet enkel door hun vereniging worden georganiseerd en biedt perspectieven om de niet-georganiseerde senior (steeds groter wordende groep) ook te bereiken. Het voorzien van gemeentelijke communicatie over seniorenbeleid en dienstverlening aan senioren op maat van senioren past in dit plaatje.

De seniorenraad wil het belang van een seniorenloket onderstrepen. Het realiseren van de geformuleerde doelstellingen en acties in dit memorandum zijn van belang als we het seniorenbeleid naar een hoger niveau willen tillen. Het beschikken over een seniorenloket dat specifiek kan werken voor senioren en mantelzorgers is noodzakelijk om dit te realiseren (acties/doelstellingen aangeduid met een *). Het gaat trouwens over een zeer grote doelgroep met heel specifieke noden en vragen.